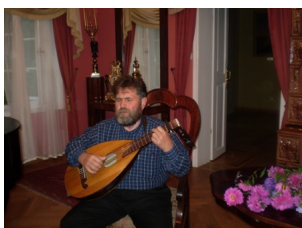

Олена ГАСЬКЕВИЧ

23 травня – день народження Василя Жданкіна, співака, поета, бандуриста. Митець народився у 1958 році у станиці Гурмай на Кубані. Від 1960 року проживав у с. Білокриниця Кременецького району. Навчався в Українській сільськогосподарській академії (Київ), Львівській консерваторії, закінчив диригентський факультет Рівненського інституту культури, де створив квартет «Птах». Співав у Волинському народному хорі, Почаївській лаврі, Тернопільській обласній філармонії, Рівненській обласній філармонії, 1988—1990 — у театрі-студії «Не журись!» (м. Львів), був учасником «Товариства Лева». У 1989 році здобув Гран-прі на першому фестивалі «Червона Рута»(1989) у місті Чернівцях. Тоді ж, на заключному концерті він, після багатьох років заборони, виконав «Ще не вмерла Україна». Слова гімну лунали з його уст органічно й переконливо. Це був момент його тріумфу, початок всенародної слави і кар'єри на великій сцені яку він згодом, власною волею обірвав.

Від 1990 Василь Жданкін концертує як кобзар. У репертуарі були пісні на вірші

українського лемківського поета Богдана-Ігора Антонича, а також українських класиків і сучасних поетів: Григорія Сковороди, Тараса Шевченка, Богдана Лепкого, Едуарда Драча, Івана Малковича. У репертуарі також твори: «Чорна рілля ізорана», «Послання Божої Матері», «Гей, літа орел, літа сизий», «Гей, там на горі січ іде». Гастролював у більше ніж у 20 країнах — Аргентині, Канаді, США, РФ. Співав на великих сценах таких як Гранд Опера .....

Василь Жданкін є автором низки музичних творів на власні вірші та вірші українських поетів. Відомою є його — «Билина про Кременець» (1992), яку поет написав після гастролей у Аргентині. Там він, посеред концертів і зустрічей пізнав що таке ностальгія. Згодом розповідав: «Так, ностальгія це справжня хвороба. До болю важко підвести голову, розплющити очі, дивитися на чужі тобі пейзажі, чути чужу мову навкруги...».

Василь Жданкін у 90-х роках працював і жив у Львові, але згодом переїхав із родиною у Кременець .

Василь Жданкін – постать потужна, складна, суперечлива і багатогранна. Сухі біографічні дані не можуть її розкрити. Він - справжня Людина, справжній Патріот, справжній Християнин.

Так, він завжди був – СПРАВЖНІЙ. Щирий у своєму патріотизмі тоді, коли за нього можна було поплатитися, він ніколи не «піарився» на ньому, коли це стало модним, був завжди нетерпимим до його псевдопроявів. Митець любив Україну по-справжньому. Цю любов прищепив Василеві його названий батько – у минулому багаторічний політв'язень.

Багато його вчинків важко було збагнути і прийняти. На піку своєї слави, знаний і затребуваний, Василь Жданкін наприкінці 90-х раптово обірвав свою сценічну діяльність, переїхав зі Львова, де його знали і любили, до провінційного Кременця, – «лікуватись від слави». Повернувся на «малу батьківщину», де у вкрай скромних умовах оселився із родиною, так-сяк заробляючи на життя столяруванням. Це не був продуманий рекламний трюк, коли призабута знаменитість хоче привернути увагу до своєї особи відходом у монастир. Це була важка, драматична боротьба із самим собою, боротьба за власну душу. Бо ж: «Яка користь людині, що здобуде весь світ, але душу свою занепасть? Або що назамін дасть людина за душу свою?»[1]. Віримо, що із цього горнила він вийшов переможцем. Увесь життєвий тягар ділила із митцем його родина – дружина Ірина та дочки Христина та Настя. І це – справжній подвиг любові. Бо хто ж

добровільно відмовиться від звичного оточення, комфортних умов, матеріального достатку? Якщо Василь ішов на це прагнучи душевного оновлення, то родина – лише заради нього. Василь був хорошим чоловіком, люблячим батьком а згодом і прекрасним дідусем.

Після трьохрічної перерви Василь Жданкін знову концертував, не дбаючи, однак про свою популярність. Музика стала більш камерною, передбачала монолог із залом. Василя характеризувала внутрішня свобода, повна незалежність від конюнктури, вірність власним принципам, безкомпромісність. Траплялося, що він відмовлявся він дуже престижних і прибуткових концертів, коли ідея заходу суперечила його переконанням. Міг і на концерті розвернутися і покинути сцену. Це не додавало йому симпатій серед організаторів подібних заходів і не сприяло популярності. Дарма, що Василь Жданкін неодноразово безкоштовно і безвідмовно їздив із колядками та піснями в тюрми, будинки престарілих, дитбудинки, в різноманітні «місця скорботи» де співав без преси і фотокамер, просто, за покликом душі.

Як справжній християнин, Василь ніколи не афішував своїх добрих вчинків. Ще один дар від Бога – здатність розрадити у важку хвилину. Василь умів знайти слова, щоб у звичайній бесіді втішити друга в тяжкому горі, після потрясіння, втрати близьких. Він раптом з'являвся, часто прихопивши із собою кобзу, лікував словом у невимушеній розмові, міг просто поспівати, а потім зникав, часто, на довгі місяці. Не «проповідуючи», не промовивши й слова про Бога, Василь умів утвердити співрозмовника у вірі, вселити надію і підтримати. Йому притаманне було іскристе почуття гумору, дитяча віра в чудо. І що правда, чудеса із ним таки траплялися.

Неодноразово баритон Василя Жданкіна прикрашав «Діалог Двох Культур» у музеї Словацького. Його виступу радо чекали гості із Польщі та члени української делегації. Зустрічі із Василем завжди нетерпляче чекав і Дмитро Павличко, – Герой України, живий класик, один із тих хто започаткував літературно-мистецькі зустрічі у Кременці. Василь Жданкін теж одразу шукав його очима у залі. Він поклав на музику та чудово виконував пісні на слова Павличка. Правда, між митцями давно велася полеміка і стосунки бували доволі складними, але чесними.

Магія його голосу нікого не залишала байдужим. У піснях Жданкіна - сила, ніжність і ранимість. Окрім слів пісні – потік, сповненої драматизму, невербальної інформації, що линув просто із душі митця, торкаючись струн душі кожного присутнього. Тому, нерідко викликали сльози вистраждані автором пісні «Іванкові» та «Доньці». Митець займався реконструкцією кантів Х1V ст., що збереглися лише частково, в усному варіанті,

популяризував старовинні українські козацькі пісні, «плачі» та думи XVI-XVII ст., розкриваючи сучасному слухачеві потужний, але маловідомої пласт музики козацької доби. Грізно звучала в його виконанні «Чорна рілля», тужливо і щемно пісня-реквієм Богдана і Левка Лепких «Чуєш брате мій»....

Несподівано швидко завершив Василь Жданкін свою місію на землі. Його голос іще бринить в серцях численних шанувальників, а душа, підхоплена відлітаючими у вирій журавлями, відлетіла у засвіти. Віриться, що цей голос звучатиме безкінечно у ангельському хорі, адже спів – єдиний вид мистецтва, який можна «взяти з собою» на небеса.

Тамара СЕНІНА

ВАСИЛЮ ЖДАНКІНУ...

Фоногранний запис на диск...

А баритон глибинний

Винуртовує звідти зблиск

Балад і дум, старовинних –

Останній концерт для колег.

Смуток звучить безмірний...

В будинку культури ковчег

Вбрався у квіти осінні.

А в нім – легендарний кобзар

Байдужий до сліз прощальних.

Уже не співак й не бунтар,

Душа – у думках захмарних.

У храмах стоїть печаль...

Над Кременцем туга в'ється:

Чи буде такий ще кобзар

У кому «рілля» озветься?

«Ізорана чорна рілля»...

І... «дівчина з горіха зерня»,

Якому рідна земля

Милою буде і в терні?

Щоб так як і він пішов,

Звільнивши під зсувом лавини,

Могутністю кобзи з оков

Ув'язнений гімн України...

м. Кременець, 2019 р.

{joomplucat:310 limit=4}

